

Liturgi i öst och väst (7,5 hp)

Liturgy in East and West (7,5 ECTS credits)

Nivå: Grundnivå

Ämnesområde: TEOLOGI (historisk teologi, teologiska kultur- och samhällsstudier)

Kurskod: 0046

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier. Som programkurs i utbildningsprogrammet för kandidatexamen i teologi förutsätter kursen att A-kursen Introduktion i filosofi och teologi (30 hp) är fullgjord. Som fristående kurs förutsätter kursen motsvarande förkunskaper.

Utbildningsmål

Efter genomgången kurs förväntas den studerande

- kunna redogöra för huvuddragen i liturgiutvecklingar och förändringar i öst och väst under det första årtusendet och senare förändringar i såväl östlig som västlig (främst katolsk) liturgi;
- visa förtrogenhet med ett urval liturgiska textgenrer, olika liturgiska beteendemönster i synnerhet med avseende på symbol- och kroppsspråk, det liturgiska rummets skiftande gestaltning samt hymn- och psalmdiktning i olika tider;
- ha förvärvat viss insikt i liturgivetenskapliga metoder och visa viss förmåga att tillämpa dem vid analys av liturgiska texter (främst böner och hymner) och andra liturgiska fenomen såsom bildkonst, arkitektur och musik.

Innehåll

Kursen går igenom grunderna i öst- och västkyrklig liturgi. Finns det likheter och skillnader? Kan liturgin vara lekfull? Påminner den om teater? Vad är en symbol? Vilken betydelse har gudstjänstens kroppsspråk? Hur är relationen mellan himmel och jord? Förutom sekundärlitteratur studeras några primärkällor såsom Efraim Syriens hymner, Dionysios Areopagitas teologi samt Dominikus nio sätt att bedja. Besök i kyrka och reflektion över gudstjänsten ingår om så är möjligt.

Deltagarna får tillfälle att reflektera över liturgiutvecklingens mening och över relationen mellan gudstjänst, fromhetsliv och vardagsliv. De över sin förmåga att tolka och beskriva såväl

gudstjänstformer som fenomen och uttrycksformer som hör samman med gudstjänst och andligt liv, till exempel bildkonst, arkitektur och musik.

Undervisning och examination

Undervisningen har formen av föreläsningar och seminarier med gemensamt studium av såväl primär- som sekundärlitteratur. Examination sker genom skriftliga inlämningsuppgifter (sammanlagt 60 % av slutbetyget) och genom muntlig tentamen vid kursens slut (40 % av slutbetyget).

Litteratur

Andra Vatikankonciliet's liturgikonstitution *Sacrosanctum Concilium* i *Andra Vatikankonciliet: Det kristna livets källor*. 3 uppl. (Uppsala: Katolska bokförlaget, 1987; ISBN 91-85530-76-X) eller i annan utgåva på valfritt språk.

Dionysios Areopagita, *Paradoxernas Gud. Verk i urval*, översättning Tord Fornberg med inledning och kommentar av Fredrik Heiding Artos, 2017. Delar av denna bok görs tillgänglig genom pdf.

Efraim Syriern, *Hymnerna om tron*, översättning Sten Hidal, Artos, 1985.

Farley, Lawrence, *Låt oss vara uppmärksamma*, översättning Mikael Fälthammar, Artos, 114 s.

Ratzinger, Joseph & Guardini, Romano, *The Spirit of the Liturgy*. Commemorative Edition, Ignatius Press, 2018, (375 s.). ISBN 978-0-268-03499-3

Stagnaro, Angelo, *How to Pray the Dominican Way: Ten Postures, Prayers, and Practices That Lead Us to God*, Paraclete Press, 2012. (160 s.) ISBN 978-01-61261-165-5

Referenslitteratur:

Anders Piltz, *Liturgins tecken*, Veritas, 2020, 147 s.

Vorgrimler, Herbert, *Sacramental Theology*, The Liturgical Press, 1992.

Se i övrigt ”Kursplaner: allmänna bestämmelser”.

Kursplanen fastställd 2021-02-24

Kursplanen gäller fr.o.m. 2021-03-15